

September, 2021

Pisa, Italian Republic

**THEORETICAL AND PRACTICAL SCIENTIFIC
ACHIEVEMENTS: RESEARCH AND RESULTS
OF THEIR IMPLEMENTATION**

II International Scientific and Theoretical Conference

VOLUME 2

Pisa, 2021

Chairman of the Organizing Committee: Holdenblat M.

Responsible for the layout: Bilous T.

Responsible designer: Bondarenko I.

- T 44 **Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation:** collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), September 3, 2021. Pisa, Italian Republic: European Scientific Platform.

ISBN 978-1-68524-916-8

DOI 10.36074/scientia-03.09.2021

Papers of participants of the II International Multidisciplinary Scientific and Theoretical Conference «Theoretical and practical scientific achievements: research and results of their implementation», held on September 3, 2021 in Pisa are presented in the collection of scientific papers.

The conference is included in the Academic Research Index ReserchBib International catalog of scientific conferences and registered for holding on the territory of Ukraine in UKRISTEI (Certificate № 606 dated August 3rd 2021).

Conference proceedings are publicly available under terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0).

UDC 001 (08)

© Participants of the conference, 2021

© Collection of scientific papers «SCIENTIA», 2021

© European Scientific Platform, 2021

ISBN 978-1-68524-916-8

ПСИХОГЕНЕЗ В ОНКОПСИХОЛОГІЇ
Мерліч С.В., Лобасюк Б.О., Пахмурний В.А. 82

SECTION 21.
MEDICAL SCIENCES AND PUBLIC HEALTH

**RESPIRATORY FUNCTION OF CHILDREN WITH CYSTIC FIBROSIS
ACCORDINGLY TO THE VITAMIN D STATUS**
Dudnyk V., Demianyshyna V. 85

**ЕТИОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ ВИНИКНЕННЯ, ПАТОГЕНЕЗ, ДІАГНОСТИЧНІ
КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИКА ЛІКУВАННЯ АУТОІМУННОГО ТИРЕОЇДИТУ
ХАШИМОТО**
Кошечко М.В. 87

SECTION 22.
HISTORY, ARCHEOLOGY AND CULTUROLOGY

**CONSTITUTION OF UKRAINE - THE BASIC LAW OF THE STATE: HISTORY OF
ESTABLISHMENT AND DEVELOPMENT OF THE LEGISLATIVE PROCESS IN
UKRAINE**
Khan Y., Vanovska I. 90

**МУЗЕЇ МІСТА КИЄВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ ЯК НАУКОВІ ОСЕРЕДКИ
УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**
Москаленко О.А., Рябоконт Ю.С. 93

ПАРАДОКС КОРАБЛЯ ТЕСЕЯ
Аверіна І.О., Гончарова М.М. 97

SECTION 23.
CULTURE AND ART

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ МИСТЕЦТВА: «PRO» & «CONTRA»
Протас М.О. 99

**ГОЛОВНІ АСПЕКТИ ВИРШЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ТА ЕСТЕТИЧНИХ
ЗАВДАНЬ ЗАСОБАМИ КОЛЬОРУ (НА ПРИКЛАДІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОСТОРУ
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ШКІЛ)**
Пойманова К.О. 105

**МУЗИЧНІ ТРАДИЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМ СОЦІОКУЛЬТУРИ (ПСИХОЛОГІЧНА,
СОЦІАЛЬНА ТА ЕТНІЧНА АДАПТИВНА СКЛАДОВА)**
Ометюх Ю.Я. 107

determination. The preamble defined the tasks of the state to ensure rights and freedoms in Ukraine, strengthen civil harmony, and develop the social and legal state. According to Chapter I "General Principles", Ukraine was proclaimed a sovereign, independent, democratic, social, legal state. State power in Ukraine is exercised on the basis of its division into legislative, executive and judicial. According to the form of government and structure, Ukraine is defined as a unitary republic. Existing international agreements were recognized as part of the national legislation of Ukraine.

Section II "Rights, freedoms and responsibilities of man and citizen" defines the system of personal, socio-economic, political human rights. Section III established the democratic principles of the electoral system and the grounds and mechanism for holding an all-Ukrainian referendum. Chapters IV, V and VI of the Constitution of Ukraine enshrined the highest bodies of state power of Ukraine - the Verkhovna Rada, the President and the Cabinet of Ministers. The Verkhovna Rada is the highest legislative body elected by a majority electoral system for a term of four years consisting of 450 deputies. The Chairman of the Verkhovna Rada, the First Deputy and the Deputy Chairman shall be elected from among the deputies. By issuing laws and adopting resolutions, the Verkhovna Rada has no right to interfere in the sphere of activity of other branches of government. Chapter V of the Constitution of Ukraine regulates the legal status of the President, who is the head of state, the guarantor of state sovereignty, territorial integrity of Ukraine, observance of the Constitution, human and civil rights and freedoms. The President is elected by the citizens of Ukraine on the basis of universal, equal and direct suffrage by secret ballot for a term of five years. Chapters VII and VIII of the Constitution of Ukraine are devoted to the judiciary and the prosecutor's office. Sections IX, X and XI of the Constitution of Ukraine determine the territorial structure of Ukraine, the status of the Autonomous Republic of Crimea and the activities of local self-government. Sections XIV and XV of the Constitution of Ukraine stipulate that the Constitution enters into force on the day of its adoption and regulate the terms and procedure for transition from the current system of state bodies to the system provided by the Constitution of Ukraine of 1996 [4, p. 190-193].

Conclusions. The history of Ukrainian constitutionalism has come a long and difficult way. It can be divided into several key periods in history: the Middle Ages or the Old Russian, Cossack period, the era of national liberation struggles of the first half of the twentieth century and the times of Ukrainian independence. The process of formation of the domestic legislative process was based on two factors: the achievement of European constitutional theory and practice and their own national constitutional experience.

References:

1. Constitution of Ukraine, 1996 [text].
2. How the Basic Law of the State was born. DOI: <https://nubip.edu.ua/node/78671> Date of application: 24.06.2021.
3. Russian truth - the source of history and legal system of Kievan Rus. / From the history of sources of law of ancient Ukraine: information digest. Issue 1. - DOI: <https://biblio.lib.kherson.ua/ruska-pravda.htm> Access date: 24.06.2021.
4. Kozachenko A.I. History of the development of constitutionalism in Ukraine: Textbook. manual. Poltava: Astraya, 2020, 217.

Москаленко Олександр Анатолійович

викладач

Фаховий коледж «Універсум»

Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна

Рябоконт Юлія Станіславівна,

викладач

Фаховий коледж «Універсум»

Київського університету імені Бориса Грінченка, Україна

МУЗЕЇ МІСТА КИЄВА НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ ЯК НАУКОВІ ОСЕРЕДКИ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

***Анотація.** У статті розглядаються особливості формування музеїв, музейної справи міста Києва на початку ХХ століття, їх неоціненний внесок в українську та світову культуру, а також розвиток музейної мережі Києва, специфіку їх роботи, соціальні та наукові функції.*

Актуальність та доречність обраної нами теми зумовлена сучасними тенденціями розвитку музеєзнавства, історичної науки, краєзнавства, та інших предметів, що сприяють втіленню в життя прогресивних ідей науки. Становлення музеїв на теренах Києва відбувалось у контексті загальноєвропейських процесів національного та культурного піднесення. Ефективність цього процесу не викликає сумнівів, адже в умовах сьогодення, музеї є вагомим доповненням сучасної науки міста Києва. А проблема становлення та перетворення музеїв на наукові осередки є надзвичайно актуальною та цікавою і в наш час.

На початку ХХ століття даною проблемою займався І. Свенціцький, який досить влучно описав створення музеїв як осередків культурної спадщини, та наукових центрів Києва та України в цілому, джерела поповнення музеїв за рахунок меценатів (Свенціцький, 1920). Проте його праці інколи потребують певної деідеологізації Л. А. Пелькіна, М. Д. Факторович описали особливості створення Київського музею російського мистецтва, розвиток якого найвлучніше відображав тенденції у розвитку музеїв СРСР початку 20-х рр. Г. Скрипник у своїх працях «Історичне краєзнавство в Українській РСР», «Українське етнографічне музейництво: становлення та розвиток» робить ґрунтовний аналіз історії виникнення музеїв в Україні та Києві, проблем, які з цим пов'язані, зокрема, проблеми деідеологізації історичної науки того періоду (Скрипник, 1998). П. Тронько, В. Горбик, О. Лугова зробили важливий внесок у висвітлення документальних свідчень по створенню музеїв Києва різними науковими товариствами (Історичним товариством Нестора Літописця, товариством Охорони пам'ятників старовини та мистецтва та ін.). Окрім того, П. Тронько є співавтором різноманітних наукових історико-краєзнавчих праць та монографій з історії міст та сіл УРСР. Потужні статті з історії музеїв Києва ХІХ – початку ХХ ст. написала Л. Федорова, яка описала початок виникнення музеїв Києва, їх джерела фінансування та подальше перетворення на потужні етнографічно-наукові центри, що дозволяли детально вивчати історію Києва (Федорова, 2011). Виходячи з вище зробленого аналізу наукових досліджень в галузі розвитку музейної справи в м. Києві на початку ХХ століття, завданням даного дослідження є визначення головних тенденцій у розвитку музеїв Києва, основних етапів перетворення їх на наукові осередки, вивчення джерел поповнення культурно-побутових надходжень та виділення найбільш потужних музеїв Києва, на базі яких були створені наукові осередки. За часів Російської імперії, в кінці

XIX на початку XX століття існували різноманітні товариства та комісії, які розглядали Україну лише як археологічне джерело, за рахунок якого поповнюються колекції та експозиції Московських, Санкт-Петербурзьких музеїв. Ці організації не зважали, навіть, на той факт, що на території України ще з IX століття існували перші музейні експонати в приміщеннях церков, монастирів, а саме, там зберігались ікони, мистецькі предмети, рукописи, військові реліквії, які свідчили про насичену історію краю. Існували ці осередки музейництва впродовж всього середньовіччя. На жаль, царська влада не бажала помічати беззаперечні факти існування науково-культурних осередків зі збереження української історичної спадщини і усіляко протидіяла будь-яким проявам розвитку української науки та музеїв. Проте, на межі кінця XIX та початку XX століть Київ, Львів, Харків стають провідними науковими центрами України, першопрохідцями у створенні спеціалізованих етнографічних музеїв (Скрипник, 1989). Засновані ще в кінці XIX століття різноманітні науково- історичні товариства розпочинають активну діяльність на початку XX століття. Зокрема, історичне товариство Нестора Літописця в квітні 1917 року звертається до Київського виконавчого комітету з проханням створити спеціальну установу з питань охорони культурних цінностей: *«В переживаемое родиною, бесспорно, тревожное время, исправлению от бед, которое сулит война с врагом внешним, всегда возможные непредвидимые местные брожения, внесенные подъемом волны народной, которая бессознательно или дурно направленная, легко сметет очутившийся на ее пути тот или другой памятник»* (Тронько & Горбик, 1995). Цей документ свідчив про необхідність створення наукових осередків із збереження пам'яток старовини. Ці та інші документи сприяли проведенню музейної роботи планомірно та виважено. Якщо порівнювати з XIX ст., то на початку XX ст. зростає кількість екскурсій та відвідування музеїв, влаштовуються виставки, систематично оновлюються експозиції. Характерним для тогочасних музейних осередків було саме вияв суспільно-наукових потреб різних спеціалізацій. Проте, саме класична назва «музей» не фігурувала в тогочасних музейних осередках, а існували назви такі як «місцевий», «крайовий», «музей місцевих старожитностей» та ін. Окрім цього, важливим у становленні та розвитку музеїв Києва була діяльність Софіївського, Михайлівського, Печерсько-Успенського, Троїцького, Берестово-Спаського, Видубицького монастирів та Кирилівської церкви (Кудрицького, 1981). Вони, як правило, підпорядковувались місцевим земствам та відомствам (Скрипник, 1989). Проте, що музеї початку XX ст. були науковими осередками, свідчить той факт, що основним джерелом нових культурно-побутових надходжень було пожертвування вчених, культурних діячів, колекціонерів. Стимулювали поповнення музейних фондів археологічні з'їзди та археологічні виставки. Експозиції в музеї мали вигляд відкритих фондів. Музеї, як наукові осередки української культури, виникали без завчасно розроблених та науково обґрунтованих програм. Проте, саме в Києві було засновано «Київський музей старожитностей», програма, якого була розроблена І. Франком, М. Біляшівським, В. Гнатюком. Засновниками музеїв, як правило, окреслювалось коло завдань, які визначали охоронну функцію музею. Саме М. Біляшівський з виступом у Москві в 1912 році порушив проблему місцевих музеїв, їх структуру, здійснення наукових і виховних функцій, класифікації тощо (Устименко & Афанасьєв, 2005). На початку XX ст. відбувається відкриття цілої серії музеїв. Так офіційно в 1901 році у приміщенні Троїцького народного будинку було створено «Будинок народної освіти» – педагогічного музею. У 1904 році було відкрито перший музей по вулиці Олександрівській, 29 (нині М. Грушевського, 6), який мав назву «Київський художньо-промисловий і науковий музей». Він діє і до тепер. Діяльність установи супроводжувалась презентацією різноманітних виставок, зокрема, там була представлена археологічна збірка В. Хвойки (4 тис. од.), яку придбав для нього відомий меценат того часу – М. Терещенко (Тронько & Горбик, 1995). Загалом, в Україні станом на 1910 рік нараховувалось 146 музеїв.

До Першої світової війни експозиція «Київського художньо-промислового і наукового музею» значно розширилась, відкрились нові відділи – художньо-промисловий, художній, археологічний, історичний, нумізматичний, етнографічний, старий Київ, бібліотека, фотоархів. На основі цього закладу відбувалось просування української культури та науки, шляхом організації виставок, проведення наукових конференцій.

У 1913 році було засновано музей Київського товариства охорони пам'яток старовини і мистецтва. Розташований в приміщенні вище згаданого педагогічного музею, він стає основним у вивченні історії України та відноситься до історичних музеїв. Діяльність музею на тривалий час було перервано через лихоліття війни, експозиційні матеріали в 1920 році передано Українському науковому товариству у Києві, до того вони перебували в співробітників музею (Акуленко, 1991). Щодо церковно-монастирських музейних осередків, то тут варто згадати про Церковно-археологічний музей при Київській духовній академії, заснований ще наприкінці XIX ст., проте, вже в 1915 році зібрання музею налічувало понад 48 тис. музейних предметів (не враховуючи рукописів і книжок) не тільки України а і світу (Єгипту, Греції, грецьких колоній в Північному Причорномор'ї; скіфські і сарматські предмети; старожитності доби кам'яного, залізного, бронзового віків) (Скрипник, 1989). На початку 20-х років XX ст. при УАН активізує свою діяльність Музей антропології та етнології. Координує діяльність закладу та усіяко збагачує його експонати видатний етнограф та краєзнавець Юрій Павлович. Переїхавши в 1921 році до Києва, він одразу ж береться до роботи, збирає матеріали щодо рибальства на теренах Київщини, а також збагачує музейні матеріали великими тематичними добірками замальовок народного вбрання, побуту, антропологічного типу населення, населених пунктів як Київщини, так і Чернігівщини, Житомирщини, Полтавщини. Протягом 1928 – 1930 років Ю. Павлович зробив для музею 1100 малюнків. Це була людина справи, яка набула великого досвіду під час подорожей в 1905–1912 роках до Фінляндії. В українській етнографічній науці він започатковує метод картографування (Скрипник, 1998). 12 листопада 1922 року було засновано «Київський музей російського мистецтва». І хоч діяльність музею була заідеологізована, проте, це якнайкраще відображало тенденції в радянському музейництві. В основу експозицій музею увійшли націоналізовані художні цінності зібрані у 1919 році з різних приватних колекцій та наукових товариств. До експозицій музею потрапили картини російського мистецтва такі як «Струмок у лісі», «Посеред долини рівної», «Дубовий гай», «Перший сніг» І. Шишкіна; «Селянин з вуздечкою» І. Крамського; «Курсистка» М. Ярошенка; «Поприщин», «Портрет В. Гаршина» І. Рєпіна; «Три царівни підземного царства» В. Васнецова; «Сутінки» А. Васнецова; «Зима. Імоченці» В. Полєнова; «Дівчинка на фоні персидського килима» М. Врубеля; «Гравці» П. Федотова, а також серії робіт В. Верещагіна, скульптури М. Антокольського. Ці картини були з приватних колекцій Миколи, Івана, Федора Терещенків (Пелькіна & Факторович, 1982). Це були не поодинокі випадки в музеях Києва, у більшості експонатів, того часу, була схожа доля. Зокрема, при вивченні діяльності музеїв того часу, важливим є деідеологізація їх наукової роботи. Адже початок та середина XX століття, загалом, це період тоталітаризму, який супроводжувався ідеологічною інтерпретацією подій, в тому числі, наукових. Отже, в результаті проведеного дослідження, ми прийшли до наступних висновків: основними тенденціями в розвитку сучасного музейництва були процеси перетворення приватних колекцій в наукові осередки з охорони культурної спадщини Києва; джерелами поповнення новоутворених музеїв на початку XX століття були пожертвування вчених, культурних діячів, колекціонерів, а також, безкоштовні художні замальовки побуту та звичаїв українського народу окремими діячами мистецтва; серед потужних музеїв Києва, на базі яких були створені наукові осередки на початку XX століття, можна виділити такі як: «Педагогічний музей», «Київський художньо-промисловий і науковий музей», «Церковно-археологічний музей» при Київській духовній академії, музеї на основі Софіївського, Михайлівського,

Печерсько-Успенського, Троїцького, Берестово-Спаського, Видубицького монастирів та Кирилівської церкви, музей «Антропології та етнології», Київський музей російського мистецтва. Кінець XIX та перша половина XX століття є періодом активного становлення музеїв міста Києва, як наукових осередків української культури.

Список використаних джерел:

1. Акуленко, В. І. (1972). Охорона пам'яток культури в Українській РСР (1922–1929 рр.). *Український історичний журнал*, (6), 113-118.
2. Касаткін, К. (2007). Історія в зібраннях і колекціях. *Вечірній Київ*. 7 листопада р., 196, 7.
3. Кудрицького, А.В. (1981). Київ. *Енциклопедичний довідник*. К.: Головна редакція УРЕ. 736 с.
4. Пелькіна, Л.А., Факторович, М.Д. (1982). Київський музей російського мистецтва. Фотопутівник. Київ : Мистецтво. 233 с.
5. Свенціцький, І. (1927). *Про музеї та музейництво (нариси і замітки)*. Львів: Діло.
6. Скрипник, Г. (1989). *Етнографічні музеї України*. Київ : Наукова думка.
7. Скрипник, Г. (1998). *Українське етнографічне музейництво: становлення та розвиток* (Doctoral dissertation, Автореф. дис.... д. і. н). Київ.
8. Устименко Л. М., Афанасьєв І. Ю. (2005). *Історія туризму: навчальний посібник*. Київ : Альтерпрес.
9. Федорова, Л. (2011). З історії музеїв Києва XIX–початку XX ст. *Краєзнавство*, 1, 29.
10. Тронько, П. Т., Горбик, В. О. (1995). *Історико-культурна спадщина України (XIX ст. – поч. XX ст.)*: Збірник документів і матеріалів . Київ : «Рідний край».